

Клим Г. Д., студент
Наук. кер. – *Столяр Л. Г.*, канд. екон. наук, ст. викладач кафедри обліку і аудиту
Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету

ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Одним із найважливіших податків у системі оподаткування України є податок на додану вартість. Він є одним із головних джерел доходів бюджету в Україні. Саме він стимулює експорт, забезпечує стабільність надходжень до бюджету та має велике значення для фіскальної стабільності в країні, є одним із головних джерел доходів бюджету в Україні. Станом на 30.09.2016 р. надходження податку на додану вартість до державного бюджету становить 232 658 млн грн, в той час коли надходження податку на доходи фізичних осіб становить тільки 55 317 млн грн, надходження акцизного податку 81 892 млн грн [1].

Питання, які пов'язані з дослідженням сутності, механізму справляння та призначення ПДВ розглядалися в наукових працях таких учених: Є. Аткинсона, Д. Бодіна, Л. Єбрила, Д. Стігліца, Р. Хариса. В. Андрущенко, З. Варналія, О. Десятнюка, Т. Єфіменка та ін. Незважаючи на велику чисельність наукових праць, що присвячені дослідженню ПДВ, на сьогодні залишаються невирішені проблеми шляхів збереження фіскальної ефективності ПДВ за умови активізації регуляторної функції податків, що визначає актуальність даної теми.

Існує багато тлумачень визначення «податку на додану вартість», зокрема, податок на додану вартість — це непрямий податок, який входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець (податковий агент) [2]. В Податковому кодексі України дане поняття не визначається.

Податок на додану вартість сплачується на всіх етапах руху товарів. На сьогоднішній день в Україні порядок обчислення і сплати податку на додану вартість регламентується Податковим кодексом України. При продажу товарів підприємство закладає в його ціну суму податку на додану вартість. Після того, як покупець придбає товар, а кошти від продажу надійдуть на підприємство, одержаний дохід зменшується на суму податку, а податок сплачується до бюджету.

Стягування податку безпосередньо полегшують універсальні, тобто єдині ставки та контроль державних податкових органів. Досвід функціонування податкових систем розвинутих країн створив пристосування до різних станів економіки [3].

Порядок визначення суми податку, що підлягає відшкодуванню з Державного бюджету України визначено ст. 200 Податкового кодексу

[4]. Сума ПДВ, що підлягає сплаті до Державного бюджету України або бюджетному відшкодуванню, визначається як різниця між сумою податкового зобов'язання звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту такого звітного (податкового) періоду.

При позитивному значенні суми, вона підлягає сплаті до бюджету, а при від'ємному значенні — враховується у зменшення суми податкового боргу з податку, що виник за попередні звітні періоди, а в разі відсутності податкового боргу — зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного періоду.

Щодо платників, які не мали права на бюджетне відшкодування у зв'язку з обмеженнями, встановленими Податковим кодексом, то такі платники мають право в рядку 24 податкової декларації з ПДВ відображати залишок від'ємного значення податку до повного його погашення або шляхом нарахування податкового зобов'язання, або шляхом отримання права на бюджетне відшкодування [4].

Отже, механізм стягнення податку на додану вартість в Україні не є досконалим та має ряд недоліків. Тому існує необхідність його реформування. Зокрема, шляхом зниження ставки оподаткування, при цьому необхідно встановити критерії віднесення продукції до тієї чи іншої групи. Необхідно зменшити кількість пільг, що дасть змогу зменшити податковий тиск на платників що зумовить підвищення суми надходжень до бюджету. Також при зменшенні ставки податку у суб'єктів господарювання може з'явитися стимул до збільшення обсягів виробництва продукції та надання послуг, що забезпечить зростання загальної суми доходів бюджету.

У подальшому необхідно поступово переходити до диференційованої шкали ставок, керуючись принципами: товари першої необхідності – знижена ставка, товари розкоші – підвищена ставка, усі інші товари – стандартна ставка.

Список використаних джерел:

1. Доходи бюджету України – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://cost.ua/budget/revenue/>
2. Податок на додану вартість – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA_%D0%BD%D0%B0_%D0%B4%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%83_%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%82%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C
3. Кобилянська О.І. Фінансовий облік: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.:Знання, 2007. – 473 с.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

